

1. Leefklimaat =
Behandeling met zo min
mogelijke Dwang en Drang
(minder separaties en overplaatsingen)

Denk
Doe
Voel | t

Hogeschool Leiden & UvA: dr. Peer van der Helm
Contact? Helm.vd.p@hsleiden.nl
0031-648133745

Onderzoeksuitkomsten (2007-2018)

- Een beter leefklimaat is geassocieerd met
 - Meer contact (Fluttert, 2011);
 - Minder incidenten (Eltink et al., 2018 ip);
 - Minder separaties (Ros et al., 2012) ;
 - Minder vaak overplaatsen (vd Helm et al, 2014; 2017);
 - Minder agressie en uitsluiting (Beld et al., ip a);
 - Gemedieerd door leerklimaat betere schoolprestaties(Beld et al., ip b);
 - Positieve cognitieve, sociaal-emotionele en persoonlijkheidsontwikkeling bij jongeren (vd Helm, 2018).

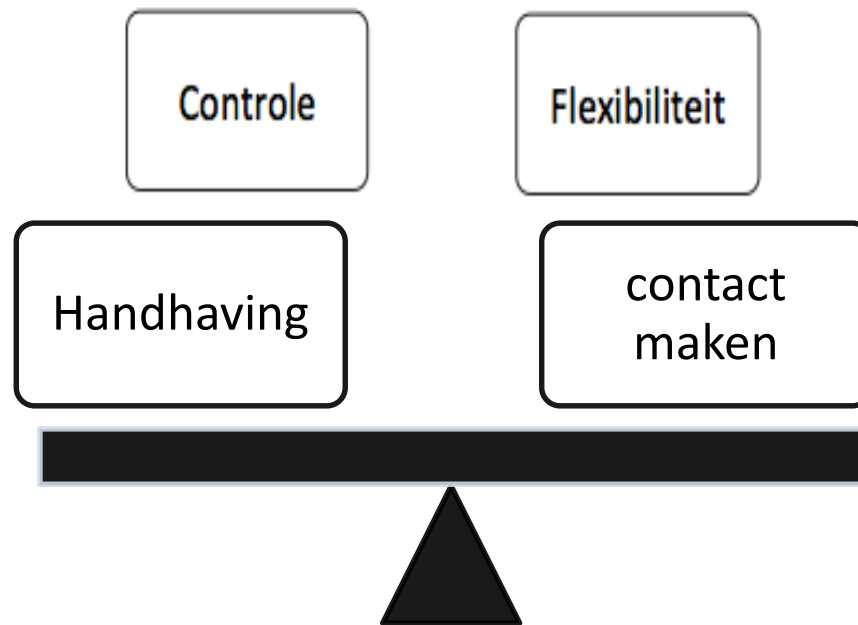

Conclusie uit onderzoek

- Minder dwang is geassocieerd met betere behandeluitkomsten (Schubert, 2012; Parhar, 2009; Lipsey, 2011; Listwan, 2014).
- Meer kennis van oorzaken van gedrag leidt tot minder separatie (De Valk et al, 2016) maar meer training in technieken kan de drempel verlagen, daarom is de-escalatie training noodzakelijk

**Maar: medewerkers moeten balans vinden
tussen handhaving(veiligheid) en contact
maken (behandeling)**

Handelen in professionele context

Context anno 2018

- JZ onder druk (organisatorisch, financieel, ideologisch).
- Concentratie jongeren met ernstige problemen.
- Aantrekkelijke arbeidsmarkt (tekort ervaren medewerkers-uitzendkrachten).
- Leefklimaat neemt na eerdere stijging nu weer af (behalve bij Harreveld! Van der Helm & Houweling 2018 ip).

Opleiding

- Daarom is deskundigheidsbevordering en opleiding dringend noodzakelijk om medewerkers te ondersteunen.
- Teamcoaching helpt aantoonbaar.
- Dat kan niet in een vacuum: Hogescholen (Master JZ HL) bereiden hiertoe voor om *leading professionals* op te leiden in de Jeugdzorg.

Positieve geluiden: teamcoaching

Teamcoaching van medewerkers in combinatie met leef- en werkklimaatonderzoek heeft aantoonbaar succes op termijn:

- We nemen medewerkers en jongeren serieus:
 - (voldoen aan basisbehoeften SDT);
- Leefklimaat verbetert;
- Werkklimaat verbetert;
- Behandeluitkomsten verbeteren

Geen magisch toverstokje

1. Visie vanuit de organisatie: *separeren en overplaatsen: niet doen, tenzij...* (vastleggen en voorbeeld Accare en werkboek FHIC)
2. Organisatorische knelpunten wegnemen = werkklimaat versterken (zie vd Helm: Jeugdbeleid maart 2018)
3. Tweedegraads strategieën versterken (vd Helm 2017)
 1. NVR (geweldloos verzet)
 2. Limit setting ipv straf en psycho-educatie medew.
 3. De-escalatie-ondersteuner

Conclusie 1: preventie vanuit de basis (het leefklimaat)

- Verbondenheid, competentie en autonomie bij medewerkers en jongeren (vd Helm, Stams & Kuiper, 2018) uitgangspunten Zelfdeterminatietheorie & leefklimaat

Conclusie 2

- Het terugdringen van separatie en overplaatsingen is een proces dat de organisatie wil aangaan en haar medewerkers ervoor wil faciliteren
- Daarvoor is 'ruimte' noodzakelijk in combinatie met erkenning en visie: werkklimaat en effectieve 2^e graads strategieën (vd Helm, 2017)

Stand van zaken kennis van nu

- Separeren en overplaatsen kunnen we in de Jeugdzorg substantieel terugdringen
- Dat gaat niet vanzelf: een combinatie van visie, coaching en middelen is nodig
- Maar vooral de wil om dit dilemma aan te gaan en niet weg te kijken!